

תוכן עניינים

כרך א'

1	פתח דבר
5	הקדמה
7	שער ראשון: עדות שבעל-פה (סעיפים 1 עד 8 לפקודה)
9	פרק 1: סמכות להזמין עדים (סעיף 1 לפקודה)
9	1. כללי
11	2. הזמנת עדים על-ידי בעל הדין
11	3. אימתי יסרב בית-המשפט להזמנת עדים?
21	4. הזמנת עדים ביוזמת בית-המשפט במשפט האזרחי
23	5. הזמנת עדים ביוזמת בית-המשפט במשפט הפלילי
26	6. סנקציות בשל סירוב להעיד או להיחקר
	7. תצהיר עדות ראשית-תקנה 178 לתקנות סדר הדין האזרחי
29	מול תקנה 143(5) לתקנות
31	פרק 2: הכל כשרים להעיד (סעיף 2 לפקודה)
31	1. כללי
32	2. האם קטין כשיר למתן עדות?
33	3. בעלי עניין בתוצאות הדיון
33	4. הלוקה בשכלו או בנפשו
36	5. עדויות שמסרו בעלי עבר פלילי

37 6. גרירת קרובי משפחה לסכסוך בגין לשון הרע - דחיית בקשה

פרק 3: סייג לעדותם של בני זוג, הורה וילד (סעיפים 3 ו-4

39 **לפקודה)**

39 1. עדותם של בני זוג (סעיף 3 לפקודה)

40 2. בני זוג לצורך סעיף 3 לפקודת הראיות

42 3. עדותם של הורה וילד (סעיף 4 לפקודה)

44 4. הכלל הקבוע בסעיף 3 לפקודה חל גם על "ידועים בציבור"

פרק 4: עדות מותרת (סעיף 5 לפקודה)

51 1. כללי

2. הצעת חוק לתיקון פקודת הראיות (עדות קרובים), התשע"ג-

56 2013

56 2.1 מטרת החוק המוצע והצורך בו

57 2.2 עיקרי החוק המוצע

57 2.2.1 תיקון סעיף 5 לפקודת הראיות

58 2.2.2 תיקון סעיף 8 לפקודת הראיות

59 2.3 השפעת החוק המוצע על החוק הקיים ונוסחו

3. טענות לגבי קבילות ראיות - כגון תחולת סעיף 5 לפקודה -

60 מקומן בדיון העיקרי ולא בשלב הדיון במעצר

4. הרשעה בעבירה אחרת אשר איננה נכללת במסגרת הסייגים

60 של סעיף 5 לפקודה גם אם לא ניתן להרשיע בעבירה מסויימת

פרק 5: עדות לזכות בן משפחה - ראיה לחובתו (סעיף 6

63 **לפקודה)**

65	פרק 6: עדות לעצמו או ליריב (סעיף 7 לפקודה)
69	פרק 7: הגדרות (סעיף 8 לפקודה)
71	שער שני: עדות על אימרות (סעיפים 9 עד 12 לפקודה)
	פרק 1: אימרת עד בעת ביצוע עבירה - "רס-גסטה" (סעיף 9
73	לפקודה)
73	1. התנאים בלעדיהם אין - ליישום סעיף 9
74	2. הביטוי "בסמוך" - פירוש
76	3. סוגי ה"סמיכות" - שלושה מבחנים
77	4. המונח "רס גסטה" בספרות ובדעות מלומדי המשפט
81	5. על קבילות הראיה מול משקל הראיה- מגמות בהלכה
82	6. דוגמאות ותקדימים
89	פרק 2: אימרה של קרבן אלימות (סעיף 10 לפקודה)
89	1. מהותו של סעיף 10
91	2. אימרה שנאמרה כתשובה
	3. מאבק על החיים איננו מכניס את אימרת הנפטר לתוך מסגרת
92	המונח "גוסס"
	4. מעמדן של האימרות לעומת יתר הראיות בתיק ומשקלן
94	בהרשעה
101	פרק 3: אימרת עד מחוץ לבית-המשפט (סעיף 10א לפקודה)
101	1. כללי
110	2. אילו סוגי אימרות נתקבלו כעונים לדרישת הכתב?

110	2.1 הקלטה, שהעד אינו מודע לה
111	2.2 מודעות נותן האימרה שדבריו מוקלטים או נרשמים
113	2.3 פרוטוקול של עדויות בבית-המשפט
114	2.4 הקלטת עימות
	3. ההבדלים בין הוראת סעיף 10א(א) להוראת סעיף 10א(ב)
115	לפקודה
115	4. התנאים הקבועים בסעיף 10א(א) לפקודה
115	4.1 כללי
116	4.2 מתן האימרה הוכח במשפט - תנאי ראשון
	4.3 נותן האימרה הוא עד במשפט וניתנה לצדדים הזדמנות
117	לחקרו - תנאי שני
117	4.3.1 כללי
117	4.3.2 "עד במשפט"
118	4.3.3 "הזדמנות לחקרו"
	4.4 העדות שונה, לדעת בית-המשפט, מן האימרה בפרט
	מהותי או העד מכחיש את תוכן האימרה או טוען כי אינו זוכר
119	תוכנה - תנאי שלישי
122	5. אימתי ניתן יהיה להחיל את הוראת סעיף 10א(ב) לפקודה?
122	5.1 כללי
122	5.2 "בין משום שהוא מסרב להעיד"
126	5.3 נותן האימרה "אינו מסוגל להעיד"
127	5.4 מהו השכנוע הנדרש להוכחת קיומו של "אמצעי פסול"?
	6. "והוא רשאי להעדיף את האימרה על עדותו של העד" - סעיף
128	10א(ג) לפקודה
128	6.1 כללי

131	6.2 חובת ההנמקה
	7. "אלא אם יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה" - סעיף 10א(ד)
132	לפקודה
138	8. אימרת שותף - ביטולה של הלכת "קינזי"
219	פרק 4: קבלת אימרה בהסכמה (סעיף 10ב לפקודה)
219	1. כללי
221	2. "הסכמה מסוייגת"
223	פרק 5: שמירת דינים (סעיף 10ג לפקודה)
225	פרק 6: הוכחת אימרה של נאשם (סעיף 11 לפקודה)
231	פרק 7: הודיה (סעיף 12 לפקודה)
231	1. כללי
242	2. חשיבותה של זכות ההיוועצות בעורך-דין
245	3. חובת היידוע לגבי זכות ההיוועצות
248	4. פרשנות סעיף 12 לפקודת הראיות עובר לחוק היסוד
253	5. פרשנות סעיף 12 לפקודת הראיות לאחר חוק היסוד
	6. דוקטרינה פסיקתית לפסילת ראיות שהושגו שלא כדין בהליך הפלילי
259	
260	7. קבילותן של ראיות שהושגו שלא כדין טרם חוקי היסוד
	8. האינטרסים המתנגשים בסוגיית קבילותן של ראיות שהושגו שלא כדין והשפעת חוק היסוד על איתור נקודת האיזון הראויה
264	ביניהם

271	9. סיכום ביניים
	10. דגמים של דוקטרינות לפסילת ראיות שהושגו שלא כדין -
272	מבט השוואתי
	11. אימוץ דוקטרינת פסילה פסיקתית בשיטתנו המשפטית -
274	עקרונות מנחים
276	12. טיבה וגדריה של דוקטרינת הפסילה הפסיקתית
	13. אמות-המידה להפעלת שיקול-הדעת השיפוטי במסגרת
279	דוקטרינת הפסילה הפסיקתית
284	14. תחולתה של דוקטרינת הפסילה הפסיקתית על הודאת נאשם
289	15. נטל ההוכחה לפסילת הודאה לפי כלל הפסילה הפסיקתי
292	16. הפעלת מדובב
292	17. לחץ חיצוני הנועד לשבור את כוח רצונו של הנחקר
	18. האם פסילת הודאה אחת גוררת אחריה פסילת הודאה
292	אחרת?
293	19. מהי האבחנה בין "הודיה" לבין "ראשית הודיה"?
	20. הצעת חוק לתיקון פקודת הראיות (דרישת הסיוע להרשעה
294	על-פי הודיה), התשע"ג-2013
295	21. ההבדל בין מבחן סעיף 12 לדוקטרינת הפסילה הפסיקתית

שער שלישי: עדות מחוץ למדינה

319	(סעיפים 13 ו-14 לפקודה)
	פרק 1: גביית עדות על-ידי שלוח במשפט אזרחי (סעיף 13
321	לפקודה)
329	פרק 2: עדות מחוץ למדינה במשפט פלילי (סעיף 14 לפקודה)

335	שער רביעי: תצהירים (סעיפים 15 עד 17 לפקודה)
337	פרק 1: כללי
	פרק 2: ההבדל בין מצהיר בהליך עיקרי לבין מצהיר בהליך ביניים
341	
343	פרק 3: מהו הדין באשר למותו של המצהיר?
	פרק 4: חשיבות אימות התצהיר ומתן האזהרה על-ידי עורך-הדין
351	
359	פרק 5: מה דין תצהיר שנחתם על החלק?
361	פרק 6: מהם ה"פרטים" שעל המצהיר לכלול בתצהירו?
363	פרק 7: תחולת הדין הפלילי
365	פרק 8: חקירה בעל-פה
369	שער חמישי: שבועות (סעיפים 18 ו- 19 לפקודה)
	שער שישי: עדות של מומחים ועובדי ציבור
373	(סעיפים 19א עד 28 לפקודה)
375	פרק 1: ראייה לפעולת הממשלה (סעיף 19א לפקודה)

377	פרק 2: חוות-דעת מומחה ותעודת רופא (סעיף 20 לפקודה)
385	פרק 3: חזקת חתימה (סעיף 21 לפקודה)
387	פרק 4: חוות-דעת ותעודת רופא שנעשו מחוץ לישראל (סעיף 22 לפקודה)
391	פרק 5: תעודת עובד הציבור (סעיף 23 לפקודה)
397	פרק 6: צורת חוות-הדעת והגשתה (סעיפים 24 ו-25 לפקודה)
405	פרק 7: חקירה בעל-פה (סעיף 26 לפקודה)
411	פרק 8: שמירת זכויות וסמכויות והגדרה (סעיפים 27 ו-28 לפקודה)
415	שער שביעי: תעודות ציבוריות ונכריות (סעיפים 29 עד 34 לפקודה)
417	פרק 1: הגדרות (סעיף 29 לפקודה)
423	פרק 2: הוכחת תעודות חוץ; אין צורך להוכיח מעמדו של המקיים (סעיפים 30 ו-31 לפקודה)
429	פרק 3: הוכחת תעודות ציבוריות (סעיף 32 לפקודה)

- 431 פרק 4: תעודת אישור של נציג ישראלי (סעיף 33 לפקודה)
- 433 פרק 5: חזקות על תעודות ציבוריות (סעיף 34 לפקודה)
- 435 פרק 6: "רשומות" - ראיה (סעיף 34א לפקודה)
- 437 פרק 7: תאריך הפרסום של "רשומות" (סעיף 34ב לפקודה)
- 439 **שער שמיני: רשומה מוסדית**
(סעיפים 35 עד 39 לפקודה)
- 441 פרק 1: הגדרות (סעיף 35 לפקודה)
- 449 פרק 2: קבילות רשומה מוסדית (סעיף 36 לפקודה)
- 467 פרק 3: אי-כפיית הגשה של רשומה מוסדית של תאגיד בנקאי
(סעיף 38 לפקודה)
- 469 פרק 4: רשות עיון ברשומה מוסדית של תאגיד בנקאי (סעיף 39
לפקודה)
- 473 פרק 5: חוות-דעת של מומחה (סעיף 39א לפקודה)
- 475 פרק 6: שמירת דינים (סעיף 39ב לפקודה)

	שער תשיעי: העתק צילומי
477	(סעיפים 40 עד 42 לפקודה)
479	פרק 1: הגדרה (סעיף 40 לפקודה)
481	פרק 2: העתק צילומי כראיה (סעיף 41 לפקודה)
483	פרק 3: העתק של רשומה מוסדית (סעיף 41א לפקודה)
485	פרק 4: מעמדו של פלט (סעיף 41ב לפקודה)
487	פרק 5: שמירת דינים (סעיף 42 לפקודה)
	שער עשירי: פסק-דין מרשיע במשפט פלילי
489	(סעיפים 42א עד 42ה לפקודה)
491	פרק 1: קבילות פסק-דין (סעיף 42א לפקודה)
491	1. כללי
492	2. עדות מפי השמועה ופסק-דין כראיה - מסגרת נורמטיבית
493	3. התנאים לקבילות פסק דין מרשיע במשפט פלילי
494	4. אמירות שלא עמדו ביסוד ההרשעה
494	5. הרשעה על-פי הודאה
496	6. "מי שאחריותו נובעת מאחריות המורשע"
497	7. רשלנות תורמת או אשם תורם
497	8. פסק-דין מזכה במשפט הפלילי
498	9. דוגמאות ותקדימים

503	פרק 2: עיון בפרוטוקול ובחומר אחר (סעיף 42ב לפקודה)
505	פרק 3: ראיות לסתירת פסק-דין (סעיף 42ג לפקודה)
513	פרק 4: ממצאים ומסקנות בתביעה אזרחית נגרת (סעיף 42ד לפקודה)
517	פרק 5: שמירת דינים (סעיף 42ה לפקודה)
519	שער אחד-עשר: תעודה נושנה (סעיף 43 לפקודה)
	שער שניים-עשר: ראיות חסויות
527	(סעיפים 44 עד 52 לפקודה)
529	פרק 1: מבוא
529	1. כללי
534	2. סוגי החסיונות
535	3. חסיון מוחלט וחסיון יחסי
538	4. היחס בין חסיון מסמך לבין קבילותו
541	5. מוסד ה"רלבנטיות"
553	פרק 2: חסיון לטובת המדינה (סעיף 44 לפקודה)
553	1. כללי
554	2. יישום דרישות הסעיף
563	3. דוגמאות ותקדימים

565	פרק 3: חסיון לטובת הציבור (סעיף 45 לפקודה)
571	פרק 4: הדיון בעתירה לגילוי ראיה חסויה (סעיף 46 לפקודה)
575	פרק 5: ראיות מפלילות (סעיף 47 לפקודה)
579	פרק 6: עדות עורך-דין (סעיף 48 לפקודה)
589	פרק 7: עדות רופא (סעיף 49 לפקודה)
595	פרק 8: עדות פסיכולוג (סעיף 50 לפקודה)
597	פרק 9: עדות עובד סוציאלי (סעיף 50א לפקודה)
599	פרק 10: עדות כהן דת (סעיף 51 לפקודה)
601	פרק 11: תחולה (סעיף 52 לפקודה)
603	פרק 12: חסיון עיתונאי
603	1. כללי
	2. הצעת חוק לתיקון פקודת הראיות (חסיון עיתונאי), התשע"ג-
605	2013
607	פרק 13: החסיון בהליך גישור

כרך ב'

שער שלושה-עשר: משקלן של ראיות

611

(סעיפים 53 עד 1א57 לפקודה)

613

פרק 1: משקלה של עדות (סעיף 53 לפקודה)

פרק 2: הכרעה על-פי עדות יחידה במשפט אזרחי (סעיף 54

619

לפקודה)

פרק 3: הכרעה על-פי עדות יחידה במשפט פלילי (סעיף 54א

623

לפקודה)

פרק 4: עדות קטין שאינו בר-אחריות פלילית (סעיף 55

631

לפקודה)

633

פרק 5: ראיה שנתקבלה שלא כדין (סעיף 56 לפקודה)

639

פרק 6: ראיות סותרות (סעיף 57 לפקודה)

639

1. ההלכה הפסוקה

639

2. יישום ההלכה - עדים שהם שותפים

640

3. קביעת מהימנות של נפגעי עבירות מין

641

4. יישום ההלכה - בפסיקת בתי-המשפט ופרשנות

645

פרק 7: חזקת יצרן (סעיף 57א לפקודה)

647 פרק 8: חזקת זמן ייצור (סעיף 1א57 לפקודה)

שער ארבעה-עשר: עניינים שונים

649 (סעיפים 57ב ו- 57ג לפקודה)

651 פרק 1: הדין הוא כמפורסמות (סעיף 57ג לפקודה)

653 פרק 2: המצאה על-ידי הדואר (סעיף 57ג לפקודה)

שער חמישה-עשר: חקירה ראשית, נגדית וחוזרת

663 פרק 1: מבוא

פרק 2: חקירה ראשית

669

1. כללי

669

2. אין להציג לעד שאלות מדריכות

670

3. ריענון זיכרון

676

4. אישור מסמך המצוי בפני בית-המשפט

687

5. פגישת עורך-דין-לקוח טרם עדותו של הלקוח בבית-המשפט

688

6. תוקפה של פגישה יזומה בין עדים

694

פרק 3: חקירה נגדית

697

1. כללי

697

2. חקירה בעל-פה על-פי סעיף 17 לפקודת הראיות

698

3. חקירת מצהיר על-פי תקנה 522(א) ו- (ב) לתקסד"א

717

4. הימנעות מחקירה נגדית

725

4.1 המשפט האזרחי - כללי

725

	4.1.1 הימנעות מחקירה נגדית של מצהיר בהליך של סדר דין
726	מקוצר
729	4.2 המשפט הפלילי - הימנעות חקירתו הנגדית של נאשם
735	4.2.1 הימנעות מחקירת עדי התביעה על-ידי הנאשם
	4.3 מה דינה של הימנעות מחקירה נגדית בשל חשש לתשובות
739	מזיקות?
739	5. חקירה נגדית של מומחים רפואיים ואחרים
739	5.1 כללי
742	5.2 ויתור על חקירה נגדית
743	5.3 חקירה נגדית של מומחה מטעם בית-המשפט
744	5.4 חקירה נגדית של מומחה מוסכם
	5.5 על בית-המשפט להיעתר לבקשת צד להזמין מומחה
744	לחקירה
745	5.6 הזמנת עד מומחה בבית-משפט לענייני משפחה
	5.7 אין זכות לחקור את המומחה טרם שביקש בכתב
747	מהמומחה (באמצעות בית-המשפט) הבהרות על חוות-דעתו
	5.8 אין בשאלות ההבהרה שהוצגו למומחה, משום מיצוי או
748	ויתור על זכות החקירה הנגדית
	5.9 מקרה בו התיר בית-המשפט לממש את הזכות לחקירה
748	נגדית
	5.10 אין הצדדים צריכים ויכולים להביא ראיות נוספות או
751	לחקור את המומחה בעניין מומחיותו
	5.11 בית-משפט לא יתערב במסקנותיו של המומחה, אלא אם
753	נראה לו שהמומחה נכשל בשגיאה גסה
754	5.12 ההבדל בין בורר למומחה

755	5.13 אימתי חקירת מעריך היא בבחינת חומר ראיה נוסף?
756	5.14 הזכות לחקירה נגדית
	5.15 בעל דין שלא ביקש לצוות על חקירתו של מומחה, לא
756	יישמע בהשגות על אמינות תוכנה של התעודה
758	5.16 שאלות הבהרה למומחה רפואי
	5.17 גילוי דו"ח חקירה של חוקר פרטי - טרם ביצוע חקירה
759	נגדית
765	6. הגשת הודעת עד במסגרת חקירתו הנגדית
766	7. חוסר אפשרות חקירה נגדית עקב מותו של עד
771	פרק 4: חקירה חוזרת
771	1. כללי
	2. האם ניתן להגיש בשלב החקירה החוזרת "אימרת חוץ בכתב"
773	כראיה?
774	3. תיקון טעות של עד בעדותו תיעשה בדרך של חקירה חוזרת
775	4. הכרזה כעד עויין בשלב החקירה החוזרת
777	5. השפעת אי-חקירה בחקירה חוזרת
778	6. הגשת קלטת בחקירה חוזרת
781	7. הגשת מסמכים במסגרת חקירה חוזרת
781	8. הגשת אימרות של עד
783	פרק 5: מחדלים או מעשים בניהול ההליך המשפטי
783	1. הימנעות מהגשת ראיה או הבאת עד
799	2. אי-הבאת עד על-ידי שני הצדדים

801	פרק 6: הימנעות נאשם מלהעיד
811	שער שישה-עשר: טריבונלים שיפוטיים
813	פרק 1: "בדרך הנראית לו הטובה ביותר לעשיית משפט צדק" (סעיף 8(א) לחוק בית-המשפט לענייני משפחה)
821	פרק 2: עתירה מינהלית - ראיות (תקנה 15 לתקנות בתי-משפט לענייניים מינהליים (סדרי דין))
827	פרק 3: מפקח הון בסכסוך רשאי לסטות מדיני הראיות (סעיף 75 לחוק המקרקעין)
837	שער שבעה-עשר: נזק ראייתי במשפט האזרחי
839	פרק 1: מבוא
841	פרק 2: דוקטרינת הנזק הראייתי
847	פרק 3: הפן הדיוני-ראייתי
853	פרק 4: הפן הנזיקי-מהותי
853	1. כללי
866	2. חוסר מסמכים ודיווחים חסרים
868	3. הוכחת אבהות - עוולת הרשלנות

868	4. החובה להעלות על הכתב את הטענה של "נזק ראייתי" ואימתי תידון טענה זו
873	פרק 5: דיני נזיקין
873	1. כללי
873	2. דוקטרינת הסיכון
874	3. דוקטרינת הנזק הראייתי
883	4. נזק ראייתי במקרים של רשלנות רפואית
883	4.1 כללי
	4.2 היעלמותם, שיבושם, ותיעוד חסר - של מסמכים רפואיים ותיעוד רפואי לקוי
884	
920	4.3 דחיית טענה בדבר קיומו של נזק ראייתי
926	4.4 נזק ראייתי הנובע מאי-ביצוע בדיקה
930	4.5 ניתוח שלא היה בו כל צורך, שגרם לתובע נזק ראייתי
931	4.6 נזק ראייתי שגרמו התובעים לנתבעים
	4.7 דלות הרישומים בעת ניתוח - האם עולים לכדי גרימת נזק ראייתי
932	
	פרק 6: קיומו של נזק ראייתי שנגרם בשל רשלנות של אולם אירועים - דחיית הטענה
935	
	פרק 7: גרם נזק ראייתי בגין נזקי גוף במסגרת יחסי עובד ומעביד
937	
	פרק 8: מעוולים בנפרד שגרמו לנזק אחד שאיננו ניתן לחלוקה
939	

941	פרק 9: שיהוי, התיישנות ו"נזק ראייתי"
941	1. כללי
943	2. שיהוי ו"נזק ראייתי"
944	3. הגשת תביעה בחלוף חמש שנים
	4. שיהוי בהגשת תביעה - עילת תביעה קמה במועד הפרישה -
944	דחיית טענת "נזק ראייתי"
945	5. שיהוי - הסכם עבודות בניה
946	6. שיהוי - אספקת סחורה
948	7. שיהוי - חישוב עמלות
949	8. שיהוי - ניהול משא-ומתן
	9. שיהוי - היעדר אפשרות לצלם את מקום האירוע והיעדר
950	בדיקת התובע
953	פרק 10: רשלנות עורכי-דין
955	שער שמונה-עשר: נזק ראייתי במשפט הפלילי
957	פרק 1: מבוא
961	פרק 2: אופיים של מחדלי החקירה וריפוי המחדל
963	פרק 3: אבחנה בין מחדל חקירה לאי-מיצוי כיווני חקירה
965	פרק 4: רשויות החקירה והחובות המוטלים עליהן
967	פרק 5: דוגמאות ותקדימים